

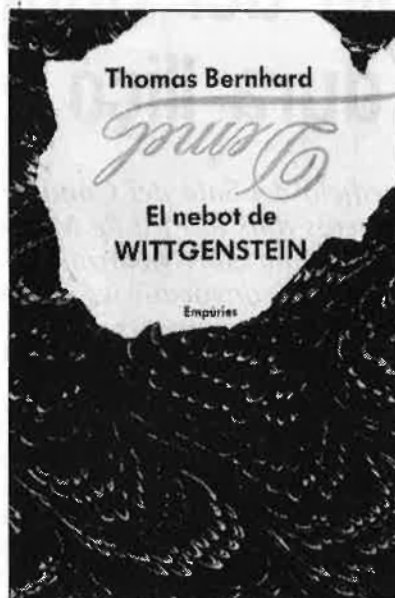
La connexió vienesa

Darrerament, es parla molt de Bernhard. Aquest escriptor vienès, que al seu país convocà, ja fa dècades, les ires dels benpensants de tot pelatge, ha esdevingut, ara, una revelació per aquestes contrades. ¡Enhorabona! A casa nostra va caldre el modernisme per a descobrir i valorar Goethe. Ara ja els agafem vius, encara que per poc, els escriptors d'allà. Al pas que anem, vindrà un dia en què ens assabentarem dels esdeveniments literaris europeus *quan* s'esdevinguen.

Les desventures del lucidíssim boig que és *El nebot de Wittgenstein*, editat a Empúries, són solament el contrapunt d'un relat que s'escriu des de la primera persona. No és una excusa,

Enric SORIA

exactament, però. Al llarg de les planes, la humanitat de Paul Wittgenstein ens captiva i ens apena. Però, Bernhard evoca el seu curiós amic sols perquè li brinda una clau per a conèixer-se. Parla d'ell per parlar de si mateix, i l'obra esdevé el delirant fragment d'una autobiografia. Les filies i, sobretot, les fòbies de l'autor atapeixen unes pàgines que saben a ben poc —voldríem que aquest llibre no s'acabàs mai—. No hi deixa estaqueta en paret: la medicina oficial, la vida rural, la vida urbana, la infatuació estèril, la productiva humiliació, la misèria teatral vienesa, la misèria periodística vienesa, la inefable misèria de la política cultural vienesa, el seu visceral i inestroncable amor a Viena, ell mateix, obviament: inacabable

col·lecció de blancs per a una de les sàtires més mordaces i contundents que el lector pot esperar avui d'un contemporani.

La sàtira d'un enamorat lúcid. En llegir-lo, els habitants d'aquest estrany país (que estimem, no cal dir-

ho, sempre, malgrat tot) sentim que aquell vienès rebolicat escriu per a nosaltres. De retop, assegurariem que el nostre somris, de vegades rialla, és també el seu: una cruel i necessària manifestació de la fidelitat.

Nació espanyola

El dia 12 de juny, a Lisboa, el senyor Giulio Andreotti va explicar que des d'allí mateix, des de la Torre de Belem, havien eixit les caravel·les de Colom a descobrir Amèrica. Va ser un dia gran, el 12 de juny, per als amants de la Història.

Unes hores més tard del mateix dia, al Palácio de Oriente de Madrid, el seu ocupant titular, el nostre senyor rei que Déu guardi, va afirmar que «En el alba de la época moderna... España estaba presente como uno de los primeros estados-nación constituidos en nuestro continente». ¡Ai, quin dia per a la Història! La persona que escriu els discursos reials deu tenir unes idees ben estra-

nyes sobre què és un estat i què és una nació. ¡Fan dir al senyor rei unes coses! Ja es veu bé que a Madrid no llegeixen els llibres que ací alguns hem escrit sobre el tema. Ni els manuals de batxillerat.

I continua el senyor rei: «Este país, que asentó su condición de nación en una empresa transeuropea llamada América...» Ara sí que tenen mala peça al teler: i els que no vam participar en tal empresa, dic

El punt de Mira

jo, ¿en quina nació assentem la nostra condició?, ¿en quina condició assentem la nostra nació? ¿Ara què hem de fer, pobres de nosaltres, valencians i catalans per exemple, que no vam anar a Amèrica?, ¿com poder fer part d'una nació que es va assentar com a nació anant a Amèrica?, etcètera.

Senyor, senyor, quan ensenyen l'orella castellana, estan perduts. Perquè les conclusions del discurs reial, amb un mínim de lògica, són implacables. L'autor del discurs, certament, no hi va pensar. Ni el seu lector august, tampoc. Però està dit, solemnement i en la més alta ocasió del segle. Quant a les aplicacions del fàcil sil·logisme, vostès mateixos.

Joan F. Mira